
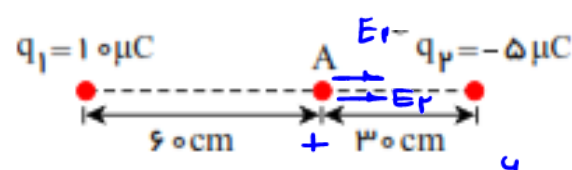

دبیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: کلاس: یازدهم ریاضی موضوع امتحان: نوبت اول فیزیک دبیر: بهزاد جباری

<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p>	<p>۱ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) اندازه سرعت کاتوره‌ای حرکت الکترون‌ها خیلی کمتر از سرعت سوق آن‌ها است. ×</p> <p>ب) با حرکت یک ذره منفی در جهت میدان الکتریکی انرژی پتانسیل الکتریکی آن کاهش می‌یابد. ×</p> <p>پ) آب به عنوان یک دی الکتریک غیرقطبی در خازن‌ها استفاده می‌شود. ×</p> <p>ت) از مقاومت LDR به عنوان حسگر دما استفاده می‌شود. ×</p> <p>ث) بار منتقل شده به زمین در هنگام آذرخش از مرتبه نانو کولن است. ×</p> <p>ج) در جهت میدان الکتریکی همواره پتانسیل الکتریکی افزایش می‌یابد. ×</p>	<p>۱</p>
<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۲۵</p>	<p>۲ در جملات زیر کلمه مناسب را از درون پرانتز انتخاب کنید.</p> <p>الف) جمع جبری بارها در یک دستگاه منزوی صفر - مثبت) است.</p> <p>ب) سیلیسیم - قلع) یک ماده نیم‌رسانا است.</p> <p>پ) آرایشی از دو بار الکتریکی هم اندازه و همنام - ناهمنام) را دوقطبی الکتریکی گویند.</p> <p>ت) بردار میدان الکتریکی در هر نقطه مماس - عمود) بر خط میدان گذرنده از آن نقطه است.</p> <p>ث) پتانسیل الکتریکی کمیتی نرده‌ای - برداری) است.</p> <p>ج) میکروفون خازنی بر اساس تغییر ظرفیت - بار) یک خازن کار می‌کند.</p>	<p>۲</p>
<p>۱/۲۵</p>	<p>۳ الف) جمله زیر را کامل کنید:</p> <p>میدان الکتریکی اطراف یک ذره باردار با مجذور فاصله از آن رابطه (مستقیم - عکس) دارد</p> <p>ب) آزمایشی برای اثبات جمله بالا طراحی کنید.</p> <p>مطابق شکل زیر را توسط وان دو ژرف دارای بار منفی که لیسیم و دو سیم در مقابل آن قرار دهیم. مشاهده می‌شود که سیم مثبت سیم نزدیک تر به طرف ذره منفی می‌شود</p> 	<p>۳</p>

<p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>	<p>$(e = 1.6 \times 10^{-19} C)$</p> <p>در اتم $13Al^{3+}$ مطلوب است محاسبه:</p> <p>الف) مجموع بار الکتریکی هسته</p> <p>ب) بار الکتریکی کل اتم</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p>	<p>۴</p>
<p>۱/۵</p>	<p>دو کره مشابه و هم اندازه با بارهای الکتریکی $-16\mu C$ و $+24\mu C$ را بهم تماس داده و سپس در فاصله $30cm$ از هم قرار می دهیم:</p> <p>الف) اندازه نیروی الکتریکی مابین دو کره بعد از تماس چند نیوتن خواهد بود؟</p> <p>ب) این نیرو رانشی است یا ربایشی؟</p> <p>$(K = 9 \times 10^9 \frac{Nm^2}{C^2})$</p>	<p>۵</p>
<p>۱/۵</p>	<p>در شکل زیر میدان الکتریکی خالص را در نقطه A محاسبه کنید $(K = 9 \times 10^9 \frac{Nm^2}{C^2})$</p> <p>۱/۵</p>	<p>۶</p>
<p>۱/۵</p>	<p>میدان الکتریکی یکنواخت به بزرگی $5 \times 10^5 \frac{N}{C}$ موازی با سطح افقی بدون اصطکاک وجود دارد. ذره بارداری که جرم آن $8g$ و بار آن $4\mu C$ است را درون میدان گذاشته و رها می کنیم. تندی ذره را پس از $0.2m$ جابجایی محاسبه کنید.</p> <p>۱/۵</p>	<p>۷</p>

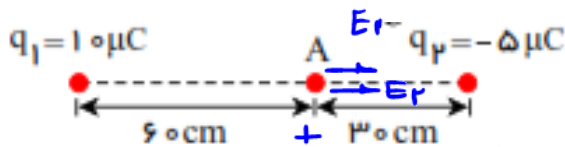
$$q = +ne = +13 \times 1.6 \times 10^{-19} = 2.08 \times 10^{-18} C$$

$$q_{\text{اتم}} = 13 \times e = +3 \times 1.6 \times 10^{-19} = 4.18 \times 10^{-19} C$$

$$q_1' = q_2' = \frac{24 - 16}{2} = 4 \mu C$$

$$F = k \frac{q_1' q_2'}{r^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{4 \times 10^{-6} \times 4 \times 10^{-6}}{30 \times 30 \times 10^{-4}} = 1.6 N$$

$$(K = 9 \times 10^9 \frac{Nm^2}{C^2})$$

$$E = k \frac{q}{r^2} \begin{cases} E_1 = 9 \times 10^9 \times \frac{1 \times 10^{-6}}{5 \times 5 \times 10^{-4}} = 7.2 \times 10^5 \\ E_2 = 9 \times 10^9 \times \frac{5 \times 10^{-6}}{3 \times 3 \times 10^{-4}} = 5 \times 10^5 \end{cases} \rightarrow E_T = 7.2 \times 10^5 \frac{N}{C}$$

$$\Delta K = -\Delta U$$

$$\Delta U = -E q d \cos \theta = -5 \times 10^5 \times 4 \times 10^{-6} \times 0.2 = -0.4 J$$

$$\Delta K = +0.4 = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2)$$

$$0.4 = \frac{1}{2} \times 8 \times 10^{-3} (v_f^2 - 0^2) \rightarrow v_f^2 = \frac{0.4}{4 \times 10^{-3}} = 100$$

$$v_f = 10 \text{ m/s}$$

۸ کره‌ای رسانا به شعاع 10 cm را توسط یک مولد وان دوگراف باردار می‌کنیم که در نتیجه آن کره دارای بار الکتریکی $-48\ \mu\text{C}$ می‌شود:

الف) چگالی سطحی بار بر روی این کره چند کولن بر متر مربع $(\frac{\text{C}}{\text{m}^2})$ است؟ ($\pi = 3$)

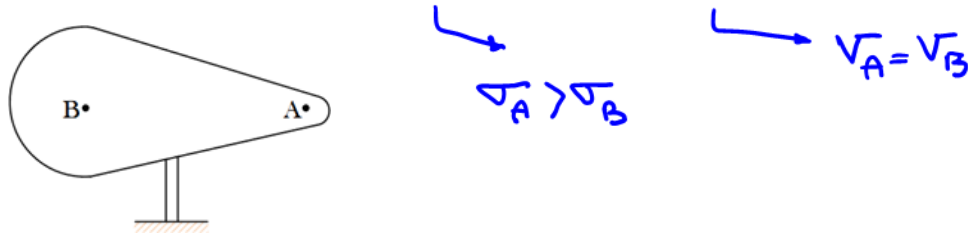
$$A = 4\pi R^2 = 4 \times 3 \times 0.1^2 = 0.12\ \text{m}^2$$

$$\sigma = \frac{q}{A} = \frac{-48 \times 10^{-6}}{0.12} = -4 \times 10^{-4}\ \frac{\text{C}}{\text{m}^2}$$

۰/۲۵ ب) درستی یا نادرستی جمله مقابل را مشخص کنید: "میدان الکتریکی در درون این کره صفر است" ✓

پ) در یک جسم دوکی شکل مانند مقابل، پتانسیل الکتریکی و چگالی سطحی بار را در نقاط A و B مقایسه کنید.

۰/۵

۹ الف) دو صفحه موازی که در فاصله 4 cm از هم قرار دارند را به اختلاف پتانسیل الکتریکی 24 V متصل می‌کنیم، اندازه میدان الکتریکی بین این دو صفحه چند ولت بر متر خواهد بود؟

$$E = \frac{\Delta V}{d} = \frac{24}{0.04} = 600\ \frac{\text{V}}{\text{m}}$$

۱ ب) در یک میدان الکتریکی بار $-5\ \mu\text{C}$ از نقطه A به نقطه B جابجا می‌شود. اگر انرژی پتانسیل الکتریکی بار در نقطه‌های A و B به ترتیب $6 \times 10^{-5}\text{ J}$ و $-4 \times 10^{-5}\text{ J}$ باشد، اختلاف پتانسیل الکتریکی $(V_B - V_A)$ چند ولت است؟

$$\Delta V = \frac{\Delta U}{q} \rightarrow V_B - V_A = \frac{-4 \times 10^{-5} - 6 \times 10^{-5}}{-5 \times 10^{-6}} = \frac{-1 \times 10^{-4}}{-5 \times 10^{-6}} = +20\ \text{V}$$

۱۰ الف) یک خازن تخت با دی الکتریک به ثابت 4 پر شده است. در صورتیکه دی الکتریک آن را برداشته و فاصله صفحات آن را نصف کنیم ظرفیت خازن چند برابر می‌شود؟

$$k_1 = 4 \rightarrow k_2 = 1$$

$$d_2 = \frac{1}{2} d_1$$

$$\frac{C_2}{C_1} = \frac{k_2}{k_1} \frac{A_2}{A_1} \frac{d_1}{d_2} = \frac{1}{4} \times \frac{d_1}{\frac{1}{2} d_1} = \frac{1}{4} \times 2 = \frac{1}{2}$$

۱ ب) خازنی با ظرفیت $15\ \mu\text{F}$ دارای بار الکتریکی است. انرژی ذخیره شده در این خازن چند میکرو ژول است؟

$$U = \frac{1}{2} \frac{q^2}{C} = \frac{1}{2} \frac{30 \times 30}{15} = 30\ \mu\text{J}$$

قطعه سیمی به طول $10m$ و سطح مقطع 12 cm^2 از آلیاژی به مقاومت الکتریکی ویژه $\rho = 1.5 \times 10^{-4} \Omega m$ ساخته شده است:

۱۱

الف) مقاومت الکتریکی این قطعه سیم چند اهم است؟

$$R = \rho \frac{L}{A} = 1.5 \times 10^{-4} \times \frac{10}{12 \times 10^{-4}} = 1.25 \Omega$$

ب) در صورتیکه این سیم به اختلاف پتانسیل الکتریکی 3 ولت وصل شود جریان الکتریکی چند آمپر از آن می‌گذرد؟

$$V = IR \rightarrow 3 = I \times 1.25 \rightarrow I = 2.4 A$$

الف) مقاومت الکتریکی یک رسانا 20Ω است. در صورتیکه دمای آن $100^\circ C$ افزایش یابد، مقاومت الکتریکی آن 22Ω خواهد شد. ضریب دمایی این مقاومت چند واحد SI است؟

۱۲

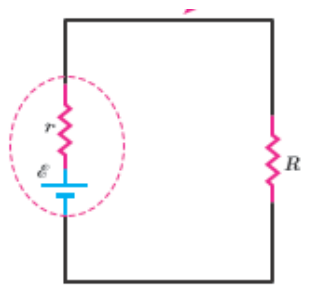
$$\Delta R = R_1 \alpha \Delta \theta \rightarrow 22 - 20 = 20 \times \alpha \times 100 \rightarrow \alpha = \frac{2}{2000} = 0.001 \frac{1}{^\circ C}$$

ب) مقاومت الکتریکی نیم رساناها با افزایش دما (کاهش - افزایش) می‌یابد.

پ) پدیده ابر رسانایی چیست؟ مقاومت الکتریکی برخی از مواد مانند جیوه و قلع در دماهای پایین، نزدیک صفر شده و این مواد ابررسانا می‌شوند.

در مدار شکل مقابل جریان الکتریکی $3A$ است. در صورتیکه مقاومت خارجی مدار 4.5Ω و مقاومت درونی مولد 1.5Ω باشد مطلوب است محاسبه:

۱۳

الف) نیروی محرکه مولد ب) اختلاف پتانسیل دو سر مولد ب) افت پتانسیل مولد

الف) $I = \frac{\epsilon}{r+R} \rightarrow 3 = \frac{\epsilon}{1.5+4.5} \rightarrow \epsilon = 18 V$

ب) $V_{\text{مولد}} = \epsilon - rI = 18 - 1.5 \times 3 = 13.5 V$

ب) افت = $rI = 1.5 \times 3 = 4.5 V$